MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

He haluavat Urpilaisen haastajaksi miehen. Eikä vaan miestä, vaan oikean äijän.
PIIA ELONEN HELSINGIN SANOMISSA SDP:N PUHEENJOHTAJAN HAASTAJISTA

Talouskasvulle on luotava pohjaa

Eduskunta aloitti eilen ensi vuoden talousarvion käsittelyn. Kaikille on varmaankin selvää, että Suomen talous on syvissä vaikeuksissa. Huolimatta siitä, että pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) hallitus on pyrkinyt jo parin vuoden ajan leikkaamaan menoja ja nostamaan veroja, painuu valtiontalous entistä syvemmälle.

Julkisen talouden ongelmaa pahentaa osaltaan se, että kunnat velkaantuvat valtion kanssa samaan tahtiin. Osan kuntien velkaantumisesta voi laittaa valtiovallan piikkiin, koska valtio on siirtänyt ongelmiaan kunnille leikkaamalla valtionosuuksia. Jos koko julkisen sektorin menoja aiotaan pienentää, pitää leikata ennennäkemättömällä tavalla kuntien tehtäviä.

Valtio ottaa tänä vuonna lisää velkaa yli yhdeksän miljardia euroa. Budjettiesityksen mukaan ensi vuonna velka lisääntyy 6,7 miljardia euroa. Lisävelkaa tarvitaan roimasti, vaikka ensi vuoden budjetin loppusumma on prosentin verran pienempi kuin kuluvan vuoden varsinainen budjetti.

Valtiovarainministeriön mukaan Suomen talous supistuu tänä vuonna puoli prosenttia.

Kasvava velkataakka ja miinusmerkkinen tai hidas kasvu ovat yhdessä tuhoisa yhdistelmä. Jos talous supistuu, suhteellinen velkamäärä kasvaa, vaikka lisävelkaa ei otettaisikaan.

Valtiovarainministeriön arvion mukaan julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen ylittää jo ensi vuonna 60 prosentin rajan. Vaikka Suomi on jatkossakin yksi vähiten velkaantuneista euromaista, niin rajan rikkominen on merkityksellinen, koska velkamäärä ylittää EU-sopimuksissa määritellyn julkisen velan enimmäismäärän.

Tähän saakka olemme voineet edes hieman ylpeillä sillä, että Suomi on harvoja euromaita, joiden julkisen velan määrä on mahtunut yhdessä sovittuihin kriteereihin. Näillä näkymin Suomi liittyy enemmistön joukkoon.

Matala yleinen korkotaso ja Suomen hyvä luottoluokitus pitävät onneksi valtion lainojen korot erittäin maltillisena. Jos ja kun talouskasvu lähtee maailmalla ja erityisesti Euroopassa reippaampaan kasvuun, nousevat myös korot. Sadan miljardin euron lainapotissa prosenttiyksikön nousu tietää miljardi euroa lisää korkomenoihin.

Valtiovarainministeri Jutta Urpilainen (sd.) esitteli eilen eduskunnalle hallituksen ensi vuoden budjettiesityksen.

Suomi on viennistä riippuvainen kansantalous. Jos suomalainen teollisuus ei ole iskukunnossa talouden lähtiessä maailmalla kasvuun, on tiedossa vakavia ongelmia. Nyt olisi oikea aika investoida ja pitää huolta sekä tuotantolaitoksista että työntekijöistä. Kvartaaliajattelulla ei varauduta tulevaan kasvuun.

Viimeaikaiset uutiset kertovat kuitenkin aivan jotakin muuta. Tehtaita suljetaan ja kokonaisia toimialoja uhkaa katoaminen. Mitä Suomesta tulevaisuudessa viedään?

Synkkien talousuutisten keskeltä löytyy kuitenkin myös hyviä uutisia. Suomen Yrittäjien viime viikolla julkistaman pk-barometrin mukaan pienet ja keskisuuret yritykset uskovat talouden kääntyvän nousuun. Työntekijöistä halutaan pitää kiinni, koska heitä tarvitaan tulevana nousukautena.

Jos hallitus ja eduskunta haluavat saada Suomen nousuun, pitää nyt panostaa vahvasti tulevaisuuteen. Kysymys ei ole pelkästään rahasta, vaan ennen kaikkea asenteista. Akseli on saatava pyörimään nopeammin kuin vekseli.

> **Akseli on saatava pyörimään nopeammin kuin vekseli.**

Kylä saa uuden koulun

Uuden kyläkoulun rakentaminen on nykySuomessa poikkeuksellinen uutinen. Sellaisen tarjoaa Huittinen, joka päätti rakentaa Suttilan kylälle uuden koulun homeen pilaaman tilalle (MT 16.9.).

Koulun rakentamispäätökseen mahtuivat kaikki draaman ainekset. Kun home oli löytynyt syksyllä 2011, kaupungin virkamiesjohdolla olisi ollut kova halu siirtää Suttilan lapset Huittisten keskustaan.

Kaupungin kasvatus- ja opetuslautakunta äänesti kuitenkin koulun peruskorjauksen – käytännössä vanhan purkamisen ja uuden rakentamisen – puolesta äänin 9–0. Kaupunginvaltuusto vahvisti päätöksen joulukuussa 2012.

Uusi käänne tuli tämän vuoden kesäkuussa, jolloin rakentamisen piti jo päästä vauhtiin.

Kaupungin tekninen johtaja esitti, ettei rakentamista aloiteta, koska koulusta tulisi budjetoitua kalliimpi. Tekninen lautakunta äänesti johtajan esityksen nurin äänin 9–0.

Heinäkuussa virkamiesjohdon avuksi riensi kaupunginjohtaja, joka halusi kaupunginhallituksen peruvan rakentamispäätöksen. Kaupunginhallitus päätti kuitenkin äänin 6–3, että suttilalaiset saavat koulunsa.

Kuntien virkamiesjohdon tehtävä on kamreerimaisesti vahtia kunnan varainkäyttöä. Siinä ei ole moitittavaa.

Vaaleilla valitun luottamusjohdon laskutikussa on silti oltava asteikko eurojen lisäksi muillekin arvoille, kuten kuntalaisten tasapuoliselle kohtelulle, palvelujen saatavuudelle ja yhteisön kokonaisedulle.

Suttilan etu olivat kasvava oppilamäärä sekä asiaansa määrätietoisesti ajanut kylänväki. Ne ratkaisivat asiaa käsitelleiden lautakuntien, valtuuston ja kaupunginhallituksen tahdon. Siihen oli myös virkamiesjohdon lopulta tyydyttävä.

Tapaus sopisi demokratian, vieläpä lähidemokratian oppikirjaan, jos sellaista ollaan jossakin laatimassa.

VIERASYLIÖ

Islanti haluaa jäsenyyden sijaan laajentaa yhteistyötä EU:n kanssa

Islannin tuore 38-vuotias pääministeri Sigmundur Davíð Gunnlaugsson on hieman hermostunut. Hän joutuu perustelemaan uuden hallituksen EU-irtiottoa isolle ryhmälle pohjoismaisia keskusta-liberaaleja kansanedustajia Reykjavikissa Hotelli Nordican kokoushuoneessa.

Kohtalon ivaa on se, että viereisessä huoneessa kokousta sattuvat pitämään Islannin henkitoreissa olevien luottolaitosten edustajat.

Tosiasialliseksi perusteluksi uuden hallituksen EU-kriittisyydelle riittänee se, että islantilaisten enemmistö äänesti huhtikuussa pidetyissä eduskuntavaaleissa kahta puoluetta – keskustalaista Edistyspuoluetta sekä oikeistolaista Itsenäisyyspuoluetta – jotka molemmat vastustavat Islannin EU-jäsenyyttä.

Molempia puolueita myös pidetään syyllisinä vuoden 2008 talousromahdukseen, mikä myös johti ne vuosien mittaiselle oppositiotaipaleelle. Kuinka tässä näin pääsi käymään?

Ajomatka Keflavikin lentokentältä Reykjavikin keskustaan kestää noin tunnin. Taksikuskin mukaan islantilaiset ovat äärimmäisyyksien kansaa. Silloin kun heiluri heilahtaa, se ei jää keskivaiheille killumaan, vaan menee suoraan toiseen äärilaitaan.

Näin on ollut myös politiikassa. Ylimääräisissä eduskuntavaaleissa keväällä 2009 valtaan tullut EU-myönteinen vasemmistohallitus koki murskaavan tappion huhtikuussa 2013 pidetyissä vaaleissa.

Huhtikuun vaaleissa hallitukseen nousi kaksi puoluetta, joiden vaalilupaukset esimerkiksi lapsiperheiden lainataakan keventämisestä ylittivät hulluimmatkin kuvitelmat.

Matkailusta vahva tukijalka

Vasta nyt, kesätauon jälkeen, hallitus pääsee toden teolla toteuttamaan vaalilupauksiaan. Se tarkoittaa aika monen työryhmän perustamista. Kyse ei ole pikku jutusta maassa, jossa pääministerin esikuntaan kuuluu – autonkuljettaja, emäntä ja kiinteistönhoitaja mukaan lukien – yhteensä 30 henkeä.

Suuri osa perus-palkansaajista saa elantonsa osittain turismista. Turistille tämä näkyy siinä, että Islannissa on helppo saada tarvitsemansa palvelut. Kaikki järjestyy, kun vain kysyy. Kyse on palveluasenteesta, eikä siihen tarvita edes kovin kehittynyttä infrastruktuuria. Islannissa ei ole rautateitäkään.

Myös entinen ympäristöministeri, keskustapuolueen Siv Friðleifsdóttir, on tänä keväänä eduskunnasta jättäydyttyään ryhtynyt matkailualan yrittäjäksi. Ministerinä ollessaan hän sai ympäristöjärjestöjen vastustuksesta huolimatta läpi Islannin historian suurimman vesivoimalahankkeen Kárahnjúkarin. Se tarkoitti aiemmin noin 1 000 neliökilometrin laajuisen koskemattoman erämaa-alueen valjastamista energian lähteeksi alumiinin tuotannolle.

> **Islannissa kaikki on mahdollista.**

Nykyisessä työssään Friðleifsdóttir puhuu Islannin koskemattoman luonnon puolesta. Islannin lainsäädännössä on tarkka määritelmä koskemattomalle erämaalle. Tämän määritelmän mukaan 42 prosenttia Islannin pinta-alasta on koskematonta.

Se on juuri se mitä turistit – kiinalaiset, yhdysvaltalaiset, japanilaiset ja monet muut – haluavat nähdä. Maailmassa on ihmisiä, jotka erämaan nähdessään polvistuvat maahan itkemään.

Nuori pääministeri asettelee sanojaan varoen. Islanti haluaa laajentaa yhteistyötään EU:n kanssa siitä huolimatta, että jäsenyysneuvottelut pistetään jäihin.

Pääministerin mukaan edellinen hallitus, jättäessään EU-jäsenyyshakemuksen heinäkuussa 2009, piti Islannin EU-jäsenyyttä ratkaisuna Islantia kohdanneeseen talousromahdukseen. Jäsenyyshakemus perustui vääriin olettamuksiin jäsenyyden vaikutuksista Islannille.

Islannin parlamentti althingi tulee lähiaikoina saamaan ulkoministeriöltä selvityksen EU-hakemusprosessin nykytilanteesta sekä arvion EU:n tämänhetkisestä tilanteesta. Sen jälkeen hallitus järjestää jäsenyydestä kansanäänestyksen.

Jäsenyysneuvottelut ovat kesken, joten minkäänlaista neuvottelutulosta ei hallituksella ole kansalaisille esittää äänestyksen pohjaksi. Mutta näin tuli vaaleissa luvattua ja näin myös toimitaan.

EU-jäsenyys on sivujuonne Islannin tilanteen normalisoitumisessa. Pahat kielet manaavat Islannille jo nyt uutta romahdusta sen seurauksena, että vuonna 2008 Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n tuella asetettuja esteitä pääomien vapaalle liikkuvuudelle ei ole onnistuttu vieläkään poistamaan.

Rajoitukset syövät sijoittajien halukkuutta investoida Islantiin ja vaikeuttavat tavallisten ihmisten elämää. Niiden poistaminen onkin keskustalaisen pääministerin agendalla. Se vain pitäisi saada aikaiseksi ilman, että kotitalouksien inflaatioon sidotut lainat hyppäävät pilviin.

Kynä, paperi ja liitutaulu

Vuoden 2008 talousromahdus sai aikaan sen, että matkailu nousi kalastuksen ja alumiiniteollisuuden ohella Islannin pääelinkeinoksi. Tulevaisuuden investointeja haetaan satamateollisuudesta sekä vihreästä teknologiasta.

Esimerkkinä on Carbon Recycling International -niminen yritys, joka tekee kuuluisan Blue Lagoon -uimalan vieressä hiilidioksidista nestemäistä metanolia ja uskoo, että samalla periaatteella tulevaisuudessa voidaan konvertoida ja säilöä myös aurinkoenergiaa.

Islannin pääpelastuslaitoksella, missä ovat erittäin vakuuttavalla tavalla koottuina kaikki alan toimijat poliisista Punaiseen ristiin, kuulemme, että todellisessa kriisitilanteessa varmin viestintämuoto on edelleen kynä, paperi ja liitutaulu.

Tämä kuulostaa rankalta maassa, jossa jäätikön alla olevan tulivuoren Katlan purkaus saattaa silmän räpäyksessä laittaa liikkeelle vesimassat 300 000 kuutiometrin sekuntinopeudella.

Toisaalta taksikuskimme, joka ei ole ikinä käynyt Islannin rajojen ulkopuolella, puhuu täysin virheetöntä Amerikan englantia, koska hänen isoisänsä on amerikkalainen. Ja tarjoaa meille vielä kyydin. Islannissa kaikki on mahdollista.

TERHI TIKKALA
Kirjoittaja on Pohjoismaiden neuvoston keskiryhmän pääsihteeri.

LEHTIKATSAUS

Joutsen kuuluisi metsästettäviin

Aimo Kajava toteaa **Kalevassa**, että joutsenenkin metsästys olisi pitänyt sallia vuosia sitten. *”Suuri lintulaji on jo vallannut elinympäristöjä hanhelta. Tähänkin ongelmaan tarjotaan lääkkeeksi mitäpä muuta kuin hanhenkin rauhoittamista. Osa tutkijoista väittää kivenkovaan, että joutsen ei ole hanhen vihollinen. Moni luontoa tunteva on toista mieltä.*

Luonnosta ja sen eliöistä on viisasta huolehtia, mutta siihen kiertokulkuun pitäisi sopia ihmisenkin.

Lokkien ja varislintujenkin hyysääminen on oikein malliesimerkki siitä, mihin yltiöpäisyys johtaa – luonnonsuojelussakin.”

Elopkin meni samaan hintaan

Lehdistöneuvos **Lauri Helve** arvelee **Uusimaa**-lehdessä, että Nokia teki hyvät kaupat. *”Ei taloushistoria eikä historia yleensäkään tunne ikuista voittajaa. Ikuinen Rooman valtakuntakin romahti.*

Pidän Nokian nykyhallituksen toimintaa loistavana. Nokia on näillä näkymin taas kannattava firma. Se pääsi eroon tappiollisesta puhelinliiketoiminnasta ja sai vielä yli viisi miljardia rahaa. Lisäbonuksena kanadalainen opistoinsinööri Stephen Elop saatiin kaupattua takaisin Microsoftille. Siitäkin Nokia ilmeisesti hyötyi.

Tämmöistä on kansainvälinen bisnes.”

PÄIVÄN KUVA

SATU PITKÄNEN

Hiirijahtiin lähdössä

Hiiripoliisit vaihtoivat vahtivuoroaan tallinpihassa Kouvolan Valkealassa. Seremoniaan kuului häntien asettamien sydämeksi.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi.

KOLUMNI: JOUKO RÖNKKÖ

Pitäisikö nipottaa?

Tiedättekö, että Suomen markkinoille on tulossa uusi vaarallinen huume. Se tappaa monituhatkertaisesti ihmisiä verrattuna nykyisiin huumeisiin kuten amfetamiini, heroiini tai muuntohuumeet.

Huumeen vaikutuksiin kuuluu, että sen käyttäjät eivät ymmärrä olevansa huumeen vaikutuksessa. Tilanne on sama kuin kalalla, joka ei tiedä olevansa vedessä.

Jopa vanhemmat tarjoilevat huumetta lapsilleen. Terveysalan asiantuntijat, jotka varoittavat että huumeen käyttö kehittyy ongelmaksi sitä varmemmin mitä aiemmin se aloitetaan, vaiennetaan. Heitä sanotaan nipottajiksi.

Valtiovaltaa edustavat virkamiehet ja poliitikot eivät osaa laskea huumeesta aiheutuvien ongelmien suuruutta. He eivät halua muistaa rikkoutuneita koteja, tuhoutuneita ihmiselämiä, surua ja murhetta.

Poliitikot eivät osaa laskea edes huumeen rahallisia kustannuksia. He laskevat vain huumeen myynnistä koituvia verotuloja, eivät miljardiluokkaan nousevia menoja tai vielä suurempia tulonmenetyksiä.

Arvoisa Lukija huomasi varmaankin jo, ettei väittämä uudesta huumeesta pidä paikkaansa. Ei huume ole uusi vaan ikivanha.

Huumetta kutsutaan nimellä alkoholi.

Tai pitäisi kutsua.

Olemme kuitenkin valinneet vaikenemisen. Kuten karhua ei muinaisina aikoina saanut kutsua karhuksi vaan otsoksi, mesikämmeneksi tai metsän kultaiseksi omenaksi, alkoholia kutsutaan viiniksi, olueksi, kaljaksi, kiljuksi, ponuksi, brandyksi tai viinaksi mutta vain harvoin alkoholiksi.

> **Ei Turmiolan Tommi mihinkään ole kadonnut. Hän on saanut seurakseen Turmiolan Tiinan.**

jouko.ronkko@maaseuduntulevaisuus.fi

Tuohon jälkimmäiseen sanaan liittyy kaikki kielteinen. Noihin muihin se mukava meno ja meininki tai vaihtoehtoisesti sivistynyt naukkailu kynttilän valossa.

Yleisin kuolinsyy suomalaisilla työikäisillä on alkoholi.

Ajatelkaapa jos se uusi huume olisi yhtä paha. Sitä vastaan taisteltaisiin kaikin keinoin.

Miksi ei taistella alkoholia vastaan? Koska kala ei tiedä olevansa vedessä.

Alkoholi on läpäissyt kulttuurimme kaikki kerrokset. Vaaroista varoittavia katsotaan nurjasti. Vaaroihin sortuneet lakaistaan maton – tai siltojen alle.

Masennus on yleisin työkyvyttömyyden syy. Masennuksen syy taas on usein alkoholi, mutta sitä ei saa sanoa.

Jos uusi huume tulisi, media hyökkäisi sen kimppuun raivoisasti. Hyökkäileehän se paljon vaarattomampiakin uhkia vastaan.

Kun huume on ikivanha, media höykyttää niitä, jotka haluaisivat rajoittaa alkoholin leviämistä tai ainakin sen haittojen leviämistä.

Turmiolan Tommille naureskellaan, mutta ei Tommi (nimi muutettu) mihinkään ole kadonnut. Hän on saanut seurakseen Turmiolan Tiinan (nimi muutettu).

Jos vanhempi Tommi ja Tiina eivät ole kuolleet, he törttöilevät liikenteessä ja terveyskeskuksissa edelleen. Teho-osastolle Turmiolan perheestä piipahdetaan tämän tästä. 66-vuotias Tiina (nimi muutettu) ajoi äskettäin lapsen yli suojatiellä.

Kun maakuntalehden päätoimittaja kirjoittaa alkoholin käytön rajoittamisen olevan ”tympeä löyhähdys vanhoilta ajoilta”, hän on väärässä. Kirjoittajan oma henki se siinä vain löyhähtää tympeälle, kuten vanha viini löyhähtää.

Päätoimittaja puolustaa lehtensä mainostuloja, koska luulee että se on hänen tehtävänsä. Ei ole.

Päätoimittajan tehtävä on huolehtia lukijansa eduista. Sitä kautta lehden etukin tulee hoidettua.

Äskettäin Suomessa vieraillut amerikkalainen professori David Jernigan ei usko suomalaisten yrityksiin muuttaa juomistaan ”eurooppalaisemmaksi”. Ei usko moni muukaan.

Ensimmäinen yritys sivistyneiden juomatapojen opetteluun 60-luvun lopulla, keskioluen vapautus, nosti alkoholin kulutusta jyrkästi. ”Sivistyneet tavat” tulivat muiden tapojen päälle. Humalajuomisen lisäksi suomalaiset oppivat myös kaappijuoppouden ja tissuttelun taidot.

Amerikkalaisprofessorin mukaan tutkimus osoittaa selvästi mainonnan ja nuorten juomisen yhteyden.

Mielikuvamainonta väittää, että siideri nostaa juojansa kattoon. Ilman siideriä nuoret jäävät yksin lattian rajaan.

Tällaiset mainokset pitäisi kieltää, mutta panimoteollisuus vastustaa. Se väittää, että ne sadat miljoonat eurot, jotka se käyttää alkoholimainontaan, eivät vaikuta. Panimoteollisuus valehtelee.